

SANSNING

Vi får, om ikke all, så mesteparten, av vår informasjon om verden gjennom våre sanser. Gjennom våre sanseintrykk og bearbeidelsen av disse blir vi kjent med og evner å omgås vår indre og den ytre verden, men vi er likevel godt kjent med at sansene våre kan bedra oss. Vi ser en farget flate som vidt forskjellig ettersom den er mot en lys bakgrunn eller en mørk; vi hallusinerer engler og demoner og røde tomater. Persepsjonsfilosofien er delt i både synet på om vi gjennom direkte kontakt via våre sanser ser verden slik den faktisk er eller om vi kun oppfatter de sterkt bearbejdede persepsjonene som oppstår når sanseintrykkene møter hjernen vår, og hvorvidt disse persepsjonene representerer noe eller ei.

Forholdet mellom de umiddelbare sanseintrykkene og persepsjon går som en rød tråd gjennom denne utgaven av *Filosofisk supplement*. Runar Mæland diskuterer i sin artikkel «Hallucinations and Perceptual Content» Siegels argument for at de fleste persepsjonsfilosofier kan enes om at perseptuelle opplevelser har representasjonelt innhold, kontra vanlig oppfatning. Mæland konkluderer med at naive realister ikke har grunn til å godta Siegels argument da det bygger på en analyse av hallusinasjoner (og andre ikke-sannferdige sanseopplevelser) som de ikke trenger å dele.

I «Enkle fenomenale konsepter» argumenter Sigbjørn André Pilskog for en grunnleggende uavhengighet mellom fenomenal erfaring av *form* og *farge*. Denne distinksjonen brukes til følgende: Dersom man aldri har opplevd, for eksempel, et bøketre, men besitter alle fysiske fakta om bøketrær, så kan det være mulig å oversette denne informasjonen til fenomenal erfaring av visuell form, men ikke farge.

I artikkelen «Sensation and Phenomena» drøfter Dag August Schmedling Dramer generelle aspekter ved filosofene Edmund Husserl og Maurice Merleau-Pontys syn på sansebegrepet og kroppens rolle i persepsjon. En positiv sammenlikning av de to tenkerne blir også presentert. Kroppens, eller nærmere bestemt hjernens, rolle i persepsjon

blir også tema i vår faste spalte *I Praksis*. Her beskriver Bruno Laeng, professor i psykologi ved UiO, hvordan hjernen vår tolker og bearbejder sanseintrykk gjennom eksempler fra moderne nevrovitenskap. Han slår et slag for de evolusjonære fordelene ved persepsjon i motsetning til direkte sansing. Mange av eksemplene hans er rene sansebedrag, og sansebedrag møter vi også i denne utgavens utdrag fra *Den Leksikryptiske Encyclopedi*. Her blir vi kjent med et argument fra muligheten til hallusinasjoner og andre sansebedrag til støtte for sansedata-teorier.

Solveig Aasen har skrevet denne utgavens *Fra Forskningsfronten*, og her presenterer hun sin forskning på persepsjon av bilder. Aasen fletter sammen persepsjonsfilosofi og estetikk, og bruker denne «perseptuelle teorien om billedlig representasjon» til å gi en løsning på den såkalte mimesis-gåten.

Filosofisk supplement har også hatt gleden av å intervju Kristin Gjesdal, professor II ved IFIKK, og i intervjuet blir alt fra hennes arbeid med hermeneutikk til estetikk og fenomenologi diskutert.

I anmeldelsesseksjonen presenteres Peter Godfrey-Smiths nyeste bok, *Other Minds: the Octopus, the Sea, and the Deep Origins of Consciousness*. Boken, som er bred i rekkevidde, tar for seg flere aspekter ved blekksprutens bevissthet, samtidig som den fungerer som en reise i bevissthetens evolusjonære historie. Ta et dypdykk inn i blekksprutens fascinerende sinn! Anmeldelsen er skrevet av Dramer.

Maria Luz Crebay har oversatt deler av et kapittel fra boken *La filosofía de la liberación* fra spansk. Oversettelsen kan bli sett på som en introduksjon til den innflytelsesrike retningen i latin-amerikansk tenkning kjent som frigjøringsfilosofien, som nok ikke er spesielt godt kjent i skandinaviske filosofi.

Så om du fortsatt tror at sansene dine kan gi deg sannferdig informasjon om den ytre verden: Sett deg ned, kjære leser, og lær om både menneskelig og umenneskelig persepsjon, estetikk og frigjøringsfilosofi.

God lesning!

Dag August Schmedling Dramer &
Mariona Eiren Bohlin Sturm
redaktører